

Talous- ja suunnittelukeskuksen lausunto esityksestä oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi

HEL 2012-016514 T 03 00 00

Lakiesityksen mukaan opetuksen järjestäjän sijaintikunta on ainoastaan vastuussa järjestää opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalvelut oppilailleen ja opiskelijoilleen. Esityksessä lähdetään siitä, että kunta tuottaa ao. palvelut itse eikä kunnalle anneta muuta mahdollisuutta järjestää opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja. Esityksellä on kuntatalouden kannalta suuri merkitys Helsingin kaupungille. Helsingissä on kunnan lisäksi useita opetusta ja koulutusta järjestäviä kouluja ja oppilaitoksia ja toisella asteella on lisäksi suuri osa opiskelijoista ulkokuntalaisia. Opetusviraston arvion mukaan järjestettävän oppilashuollon palveluiden määrä kasvaisi perusopetuksessa noin neljänneksellä ja toisella asteella järjestettävän opiskelijahuollon palveluiden määrä lähes puolella nykyisestä tasosta.

Nykyään perusopetuksen osalta oppilashuoltopalveluiden järjestämisen vastuu on kuntien lisäksi myös muilla opetuksen järjestäjillä kuten yksityisillä ja valtion kouluilla. Ao. koulut saavat tällä hetkellä rahoituksen opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalveluiden järjestämiseen valtionosuudesta annetun lain mukaisissa kotikuntakorvauksissa. Uudessa esitetyssä mallissa opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalveluiden järjestämisvastuu säilyisi vain kunnilla ja vastaavasti yksityisten ja valtion koulujen valtionosuuslainsäädännön esi- ja perusopetuksen mukaisia kotikuntakorvauksia pienennettäisiin ao. palveluiden osalta vastaamaan vain todellisia korvauksen perusteena olevia kustannuksia. Talous- ja suunnittelukeskus yhtyy opetusviraston näkemykseen siitä, että kotikuntakorvauksien alentaminen kunnan kannalta olisi esi- ja perusopetuksessa lisäkustannus. Nykyään valtionosuuslainsäädännön mukaista kotikuntakorvausta maksetaan oppilaan kotikunnasta olevien oppilaiden määrän perusteella, kun taas uusi lakiesitys edellyttäisi opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalveluiden järjestämisvelvollisuuden koskemaan kunnassa sijaitsevien koulujen oppilaita ml. ulkokuntalaiset oppilaat. Peruspalveluiden mukainen valtionosuuslainsäädännön mukainen kotikuntakorvausjärjestelmä ei koske toista astetta.

Arvioiden mukaan opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalveluiden järjestämisen vastuun siirtäminen ainoastaan kunnan vastuulle merkitsisi Helsingin kaupungille sekä perusasteella että toisella asteella yhteensä noin kolmen miljoonan lisäkustannuksia vuositasolla lisääntyvinä psykologien- ja

koulukuraattorien vakansseina. Lisäksi on huomioitava, että oppilaan ja opiskelijan oikeus saada opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalveluja voi aiheuttaa lisäkustannuksia vielä tilojen suhteen, mikäli oppilaan ja opiskelijan omassa koulussa tai oppilaitoksessa ei ole asianmukaisia tiloja ao. palvelun järjestämiseen.

Lakiesityksen pykälässä 14 säädetään miten nopeasti opiskelijalla on oikeus saada opiskeluhuollon psykologi- ja koulukuraattoripalveluja. Esityksen mukaan opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti psykologin, sosiaalityöntekijän tai koulukuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus on järjestettävä samana tai seuraavan päivänä. Helsingin kaupungin lukiokoulutuksessa on yhteensä yksi psykologin tai koulukuraattorin vakanssi 680 opiskelijaa kohden ja oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa koulutuksessa yksi psykologin tai kuraattorin vakanssi 354 opiskelijaa kohden. Tämän lisäksi terveydenhoitaja toimii usealla koululla/oppilaitoksessa, jos koulussa/oppilaitoksessa ei ole 600 oppilasta/opiskelijaa. Samoin lääkärin vastuulla on aina useita kouluja. Lakiesityksen edellyttämät määrääjat edellyttäisivät mahdollisesti lisävoimavarojen kohdentamista ao. palveluihin. Tämän vuoksi talous- ja suunnittelukeskus ei kannata sosiaaliviraston mukaisesti psykologi- ja koulukuraattoripalveluille kiinteitä mitoitusnormeja, vaan resurssien joustavaa käyttöä ja palveluiden saatavuuden laadun parantamista.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että ehdotuksessa olisi tullut mainita suoraan toimenpiteiden taloudelliset kustannusvaikutukset koulutuksien järjestäjille. Talous- ja suunnittelukeskus toteaa myös, että opetus- ja kulttuuriministeriön esittämän uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä resursointi on ristiriitainen maan hallitusohjelman kuntien tehtävien rajoittamisen kanssa. Hallitusohjelman 22.6.2011 kuntapolitiikan osassa todetaan, että "Kuntatalouden vakautta ja kestävyttä edistetään uudistamalla kunta- ja palvelurakenteet, vahvistamalla kuntien tulopohjaa, parantamalla kunnallisen toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä rajoittamalla kuntien tehtävien laajentamista." Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kuntatalouden kestävyden edistämiseksi kuntien tehtävien laajentamista tulee rajoittaa hallitusohjelman mukaisesti. Lisäksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että esitys ei ole yhdensuuntainen kaupungin taloudellisuutta koskevien strategisten tavoitteiden kanssa. Strategiaohjelman mukaan talouden tasapainoista tulisi huolehtia ja palvelutuotannon vaikuttavuutta parantaa asiakas- ja palvelukohtaisia yksikköhintoja pienentämällä, ei nostamalla. Laadukkaat palvelut tulisi tuottaa mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Lisätiedot

Postiosoite

PL 21
00099 Helsingin kaupunki
talusjasuunnittelukeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/taske>

Puhelin

+358 9 310 25622

Faksi

+358 9 310 36661

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 21
00099 Helsingin kaupunki
talousjasuunnittelukeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/taske>

Puhelin

+358 9 310 25622

Faksi

+358 9 310 36661

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566